

РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА КОРХОНА ФАОЛИЯТИНИ ИННОВАЦИОН ТАШКИЛ ЭТИШ

РАХИМОВ ЗАФАР КОМИЛОВИЧ

СамИСИ “Рақамли иқтисодиёт” кафедраси доц. в.б., PhD

E-mail: r.zafar@list.ru

Telephone number: +998906578948

ARTICLE INFO.

Калит сўзлар Рақамли иқтисодиёт, компания, кластер, тижорат, бошқарув, технология, тежамкорлик, корхона, корпорация, савдо, электрон инновация, рақамли ресурс,

Аннотация

Мақолада рақамли иқтисодиёт шароитида корхона фаолиятини инновацион ташкил этишнинг илмий ва назарий асослари ёритиб берилган. Маълумотлар муаллиф томонидан маҳаллий ва хорижий адабиётларни таҳлил қилиш асосида шакллантирилган.

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2023 LWAB.

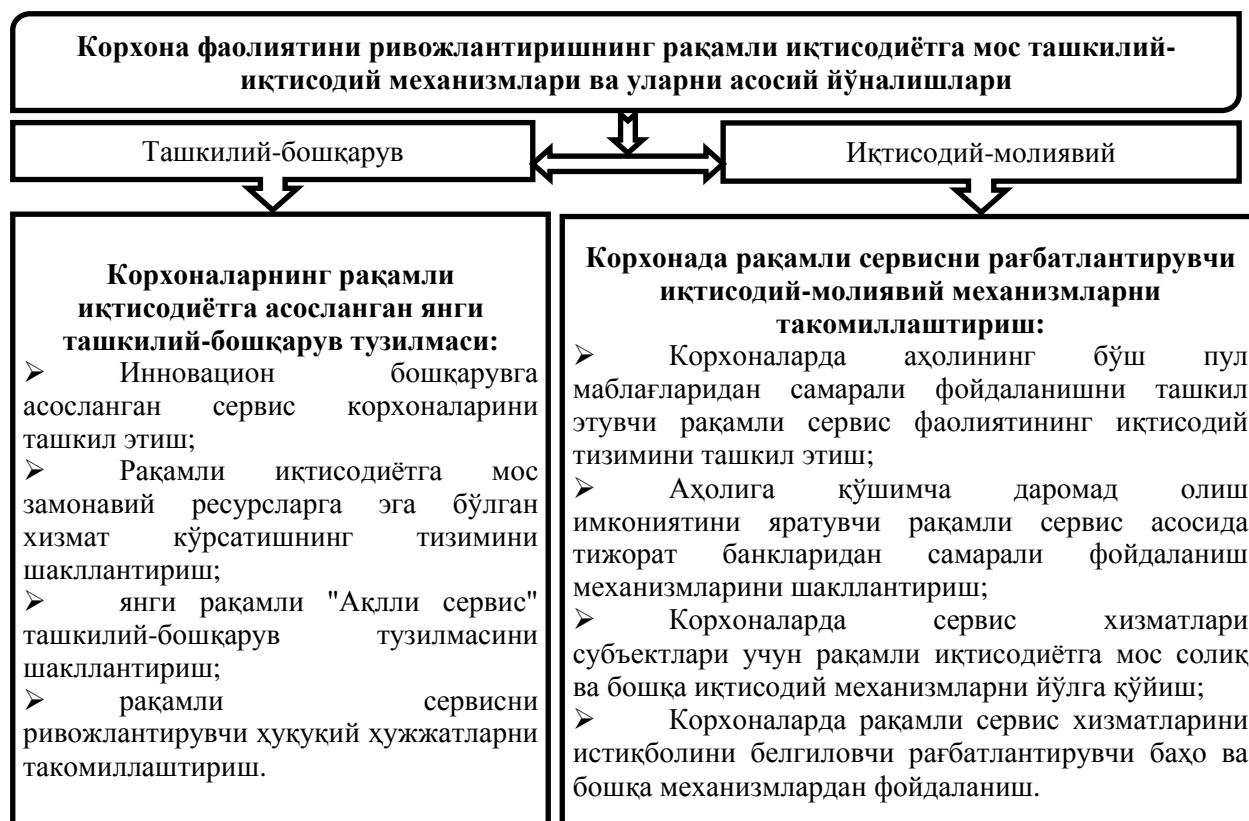
Кириш.

Республикамизда рақамли иқтисодиётни ва инновацион технологияларни ривожлантириш, улар орқали корхона ҳамда ташкилотлар фаолиятини замонга мос равишда ташкил этишга эътибор ортмоқда. Бундай иқтисодий ва инновацион ёндашув аҳолига кўрсатилаётган хизматлар сифатини ошириши билан бирга корхона ресурсларини тежашга ҳам хизмат қилади. Айниқса, инновацион рақамли технологиялар ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳаларида фаолият юритаётган ишчилар фаолиятини энгиллаштириши билан бирга меҳнат унумдорлигини оширишга ҳам ёрдам беради.

Иқтисодиётнинг тезкор ривожланиши шароитида корхона фаолиятини инновацион ташкил этиш учун пухта ўйланган инновацион тузилмани шакллантириш муҳимдир. Дунёдаги ўз соҳаларида етакчилик қилиб келаётган йирик корхоналарда турли хил шаклдаги бошқарув тизимлари жорий этилган. Масалан, савдо компанияларидан бири Alibaba дунёнинг деярли барча давлатларига савдо хизматини кўрсатиб келади. Аммо, 700 та Хитой Халқ Республикасида ва 520 та рўйхатга олинган бошқа давлатлардаги ўзига қаршли корхоналарини масофадан туриб

турли хил платформалар орқали бошқариб туради¹. Шу билан бирга, бу корхона дунё бозорларига турли хил савдо хизматларини кўрсатишга эришган.

Бугунги кунда, мамлакатимизда корхоналар фаолиятини инновацион, рақамли технологиялар ёрдамида ташкиллаштириш учун такомиллаштирилган ташкилий-иқтисодий механизмлардан фойдаланиш зарур. Корхона фаолиятини ривожлантиришнинг рақамли иқтисодиётга мос ташкилий-иқтисодий механизмлари ва уларни асосий йўналишлари (1-расм).

ташкилий-иқтисодий механизмлари ва уларни асосий йўналишлари²

Расмда корхона фаолиятини ривожлантиришнинг ташкилий-бошқарув ва иқтисодий-молиявий механизмларининг тўрттадан асосий йўналишлари кўрсатилган.

Бугунги кунда ушбу механизмлар корхоналарда хизмат кўрсатишни инновацион ривожлантириш учун хизмат қилади.

Маълумки тадбиркорлар учун ахборот алмашинув воситаларининг ривожланиши, улардан кенг ва осонлик билан фойдаланиш каби имкониятлар қизиқарлидир. Одатда корхона раҳбарлари ўзларининг 70-80 фоиз вақтларини ахборот тўплаш ва юбориш билан ўтказадилар. Бундан ташқари, ҳар бир ахборотни истеъмолчиларга аниқ ва равшан етказиш учун кўпгина маблағ талаб этилади.

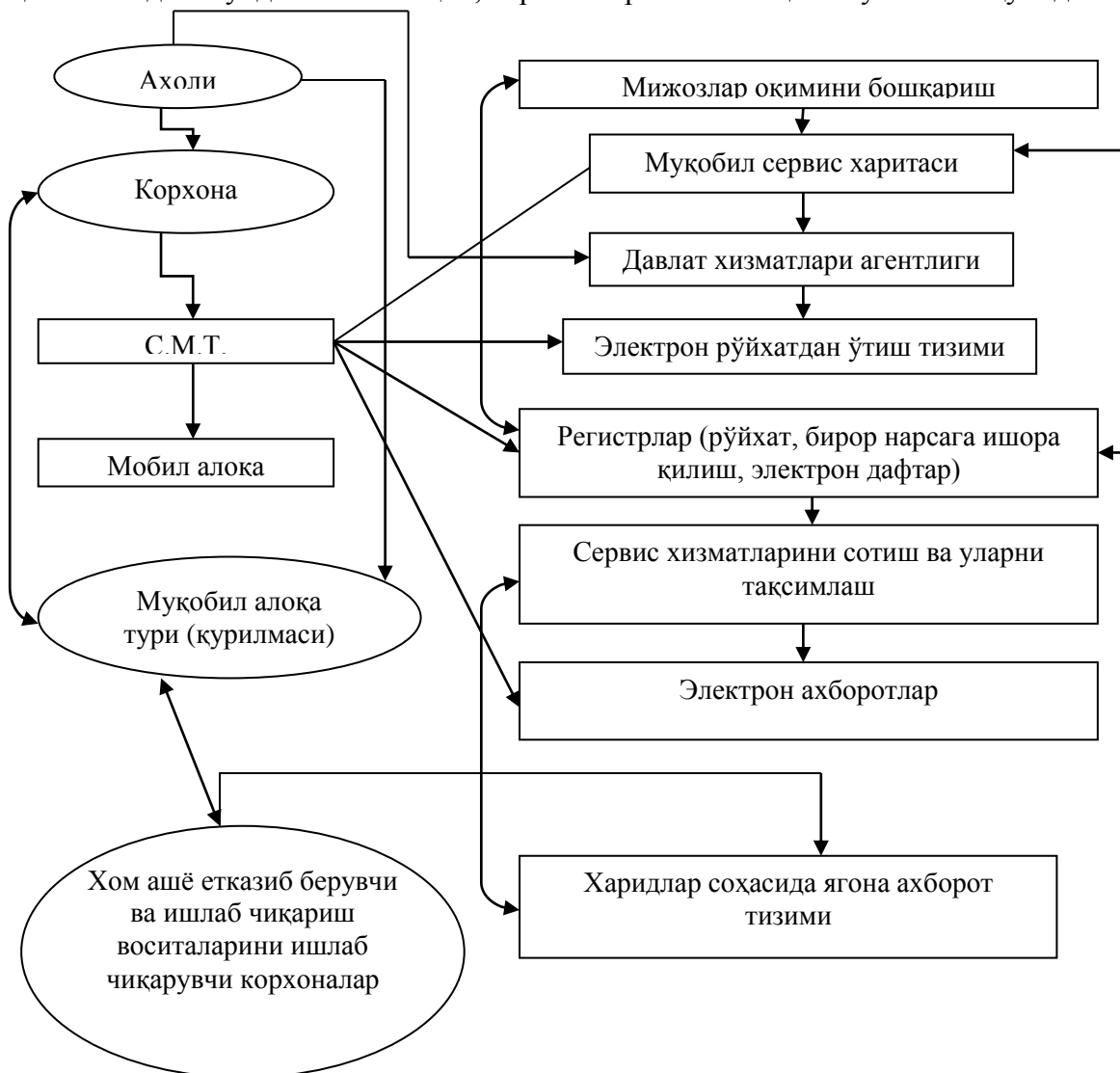
Пухта ишлаб чиқилган механизмлар билан бирга корхоналарни рақамли технологиялар асосида инновацион ривожлантириш учун муносиб тузилма ҳам бўлиши талаб этилади.

Бугунги кунда бундай тузилмалар истеъмолчи ва корхона фаолиятини самарали, рақамли технологиялар орқали бошқариш имкониятини яратиши билан бирга корхонлар учун

¹ https://ru.wikipedia.org/wiki/Alibaba_Group

²Тадқиқот асосида муаллиф томонидан тузилган.

истеъмолчилар фикрини тез ва осон ўрганиш имконини беради. Бу эса, ҳозирги кунда корхоналар ўртасида тез суръатларда ривожланиб бораётган рақобат муҳитида ниҳоятда муҳим ҳисобланади. Шундан келиб чиқиб, корхоналарни инновацион тузилмаси қуйидагича (2-расм).

2-расм. Корхоналарни ташкилий инновацион тузилмаси³

Изоҳ: С.М.Т. – бу, Сервис маълумотлари тизими.

Бундай ёндашувнинг ўзига хослиги шундан иборатки, корхона ва мижозлар хизматлардан фойдаланиш учун ҳозирги кунда анъанавий усул билан чекланиб қолмайди. Яъни, аҳоли истеъмол товарлари ёки уларга керак бўлган хизматлар ҳақида маълумот олишлари электрон (рақамли) технологиялар орқали амалга оширилади. Улар, тўғридан-тўғри давлат хизматлари агентлиги, хизмат кўрсатувчи корхонага мурожаат этишлари ёки мурожаат этишда муқобил алоқа тури (қурилмаси) орқали алоқа ўрнатишлари мумкин бўлади. Хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг маъмурияти ўз ходимларининг амалиётда буюртмачига хизмат кўрсатиш жараёнини баҳолаш ёки назорат қилиб бориш билан мижозлар ишончини янада оширишга эришишлари имкони туғилади.

³Тадқиқот асосида муаллиф томонидан тузилган.

Янги корхоналарнинг кўп миқдорда ташкил этилиши, бозорларда замонавий хизмат ва товарларнинг кўпайиши билан истеъмолчиларнинг ушбу хизмат ва товар турлари ҳақида ўз вақтида хабарсиз қолиб кетишлари корхоналар учун салбий таъсир кўрсатмоқда. Таклиф этилаётган тузилма корхоналар учун товар ва хизматларни реклама қилишда, истеъмолчига улар ҳақида тўлиқ ахборот беришда имкон яратади. Аммо, бундай тузилмаларнинг самарали ишлаши учун муносиб интернет алоқаси зарур бўлади.

Рақамли технологияларни амалиётга жорий этишда алоқа хизматларининг сифатини ошириш ҳамда республикамизда сифатли, тез интернет тармоқларини ўтказиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади. Бунда, алоқа операторлари ўртасида рақобат муҳитини янада ривожлантириш ва чет эл операторларини республикамиз ҳудудида фаолиятини ташкил этиш зарурияти туғилади.

Техника ва технологияларнинг ривожланиши билан бирга, мамлакатимизда алоқа хизматларини кўрсатишда мавжуд муаммоларни ҳал этишга жиддий ёндашиш талаб қилинади. Чунки, инсон ҳаётининг бир қисмига айланиб келаётган алоқа техника (Гаджет)ларнинг хизмат кўрсатиш тармоқларида бениҳоят долзарб бўлиб қолмоқда. Товарларни ишлаб чиқариб келаётган субъектлар, ахборот алмашинуви ва ахборотни марказлаштирилган кўринишда маълум бир жой (сайт)ларда жойлаштириш имконига эга бўлиш мумкин.

Мисол учун, ишлаб чиқариш корхонаси ўзига керак бўлган хизматлардан фойдаланиши учун аниқ ва тушунарли, уларнинг муддати ва қандай технология билан хизмат кўрсатилишини билиб олиши учун махсус шакллантирилган сайтлар орқали хизматлар тўғрисида батафсил ахборотни олиши мумкин бўлади.

Худди шундай, ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатиш билан шуғулланиб келаётган субъектлар ўз маҳсулотларини сотиш учун савдо корхоналари билан савдо жараёнини олиб боришларидан ташқари, ўз маҳсулотларини интернет тармоқларида яратилган реклама сайтлари орқали шакллантиришлари мумкин бўлади. Буни кенгроқ изоҳлаш мақсадида қуйидагича ёритиб беришни мақсадга мувофиқ деб топдик:

– ишлаб чиқарувчи ёки хизмат кўрсатувчи корхона мамлакатимизда ташкил этилган алоқа хизматларидан фойдаланиб, яъни “Ўзтелеком” оператори ёки бошқа операторлардан энг арзон бўлган реклама учун “домен” ва “хостинг”ни ижарага олади. Ижарага олинган домен ва хостингда ўз маълумотларини “Рекламасини” жойлайди, яъни ишлаб чиқарилган товарларнинг хусусиятлари, истеъмол ва яроқлилиқ муддатлари ҳақида тўлиқ ёзма равишда изоҳлаб унинг расмини жойлайди.

Натижада, товарлар истеъмолчиларга тўғридан-тўғри, воситачилар (савдо корхоналари) аралашувисиз сотиш имкони туғилади. Ўз маҳсулотини ҳозирги бозорларда, магазинларда сотилаётган нархлардан арзонроқ сотишга эга бўлади. Бундай йўл билан нафақат ишлаб чиқарилган товарларни сотишда, балки мижозларга зарур бўлган бошқа йўналишда (ўрнатиш, ташиш, сақлаш, етказиб бериш)ги сервис хизматларини ҳам таклиф этиш мумкин.

Хулоса қилиб айтганда, корхоналар фаолиятини рақамли технологиялар орқали инновацион ташкил этиш орқали ишлаб чиқариш вақтини тежаш, самарасиз кўшимча фаолиятлардан воз кечиш ва харажатларни камайтиришга эришиш мумкин бўлади.

Бундан ташқари, истеъмолчилар фикрини тез ва осон билиш, ишлаб чиқарилаётган товарларни истеъмолчиларнинг дидига қараб модернизация қилиш имкони туғилади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 21 sentyabrdagi “2019-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini innovatsion rivojlantirishning strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5544-sonli Farmoni. [Elektron resurs]. – Kirish yo‘li: <https://lex.uz>.
2. Котлер Ф., Армсронг Г., Сондерс Дж., Вонг В. Основы маркетинга. — М., СПб., К.: Издат. дом «Вильямс», 1999. – 718 с.
3. Rahimov Z.K. qishloqda servis xizmatlarini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi. – Andijon, 2023.
4. https://ru.wikipedia.org/wiki/Alibaba_Group
5. Mirzaev K. J., Rahimov Z. K. CLUSTERING OF AGRO SERVICE //Theoretical & Applied Science. – 2020. – №. 6. – С. 731-736.
6. Komilovich R. Z., Komilovich R. Z. The Role and Importance of Modernization of Services in Economic Development //JournalNX. – С. 321-323.
7. Шарипов Т. С., Мирзаева Ш. Н. СОСТОЯНИЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В СФЕРЕ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 27-45.
8. Мирзаева Ш. Н. ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ПОДДЕРЖКИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 46-56.
9. Nodirovna, M. S. . (2023). Banks and Development of Banking Services in the Republic of Uzbekistan. *Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education*, 2(6), 21–30. Retrieved from <http://univerpubl.com/index.php/semantic/article/view/1910>
10. Mirzaeva Shirin Nodirovna. Foreign Experience in Supporting Entrepreneurship and Business Activity of Women. WEB OF SYNERGY: International Interdisciplinary Research Journal Volume2, Issue 5 Year2023 ISSN:2835-3013 <https://univerpubl.com/index.php/synergy> https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=PWEi6dQAAAJ&sort_by=pubdate&citation_for_view=PWEi6dQAAAJ:dhFuZR0502QC
11. Saidakhmedovich S. T., Nodirovna M. S. The State of Implementation of Innovative Projects in the Service Sector in Uzbekistan //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 375-391.
12. Nodirovna M. S. Creation of an Additional Product in the Service Process in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 635-643.
13. Nodirovna M. S. Problems of Development of the Service Sector in the Context of Digital Changes in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 626-634.
14. Мирзаева Ш. Н. ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 662-671.
15. Nodirovna M. S. Improving the Mechanisms For Managing Service Processes in Service Enterprises in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 644-652.
16. Шарипов Т. С., Мирзаева Ш. Н. СОСТОЯНИЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В СФЕРЕ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 27-45.

17. Nodirovna M. S. Developing Rural Services and Increasing the Living Standards of the Population in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – T. 35. – C. 653-661.
18. Nodirovna M. S. The Current State of Activity and State Policy in the Field of Economic Development of Service Sector Entities in the Republic of Uzbekistan //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – T. 2. – №. 5. – C. 218-226.
19. Baxtiyorovna M. G., Abdukhaliilovich S. S., Nodirovna M. S. Directions of Improvement of the Mechanism of State Support of Business Entities //Pioneer: Journal of Advanced Research and Scientific Progress. – 2023. – T. 2. – №. 4. – C. 1-7.
20. Azizbek A. et al. Economics of Service Providing Enterprises Concept of Authority //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – T. 2. – №. 5. – C. 366-374.
21. Nodirovna M. S. Developing Rural Services and Increasing the Living Standards of the Population in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – T. 35. – C. 653-661.
22. Nodirovna M. S. ESTABLISHMENT AND MAINTENANCE OF CENTRALIZED SERVICE AGENCIES IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN //Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities. – 2023. – T. 11. – №. 1. – C. 631-637.
23. Boliboev A. A. et al. METHODS OF PLANNING PRODUCTION PROCESSES //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – T. 24. – C. 961-964.
24. Nodirovna M. S., Ugli S. T. T., Abduazizovich A. I. WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF GOVERNMENT SERVICES IN THE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN UZBEKISTAN //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – T. 23. – C. 29-37.
25. Yazdonov Q. G., Ubaydullayev B. S., Mirzaeva S. N. THE PROBLEM OF ORGANIZING THE WORKPLACE AT THE ENTERPRISE //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – T. 24. – C. 982-985.
26. Djaborovna P. D. et al. Opportunities for Small Business and Private Entrepreneurship Development in Rural Areas //American Journal of Economics and Business Management. – 2022. – T. 5. – №. 6. – C. 141-145.
27. Boliboev A. A. et al. METHODS OF PLANNING PRODUCTION PROCESSES //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – T. 24. – C. 961-964.
28. Nodirovna M. S., Ugli S. T. T., Abduazizovich A. I. WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF GOVERNMENT SERVICES IN THE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN UZBEKISTAN //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – T. 23. – C. 29-37.
29. Мирзаева Ш. Н. и др. ЎЗБЕКИСТОН ШАРОИТИДА АҲОЛИНИ ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ СОҲАСИДА ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – T. 2. – №. 4. – C. 428-438.
30. Nodirovna M. S., Ta'nakulovich T. K., Baxtiyorovich S. J. WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF MEDICAL SERVICES IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – T. 22. – C. 182-186.
31. Шарипов Т. С., Мирзаева Ш. Н. СОСТОЯНИЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В СФЕРЕ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – T. 36. – C. 27-45.
32. Mirzaeva S. N. Ways to Increase Investment Potential in Samarkand Region //International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding. – 2022. – T. 9. – №. 2. – C. 471-476.

33. Шарипов Т. С., Мирзаева Ш. Н. СОСТОЯНИЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В СФЕРЕ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 27-45.
34. Nodirovna M. S. Foreign Experience in Supporting Entrepreneurship and Business Activity of Women //Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 654-665.
35. Nodirovna M. S. Banks and Development of Banking Services in the Republic of Uzbekistan //Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 21-30.
36. Qarshieva M. S. N. C. M., Shaptakov J. U. The Composition of the Income of Service Workers and Ways of its Improvement (On the Example of Educational Institutions) //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – Т. 4.
37. Nodirovna M. S. FOREIGN TO THE SECTORS OF ECONOMY OF UZBEKISTAN ATTRACTING INVESTMENTS.
38. Сидоров В. А., Турсунов И. Э., Шарипов Т. С. ЭКОНОМИКА ИННОВАЦИЙ: ПРОБЛЕМА ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОРЫВА //НАЗАРИЯ ВА МЕТОДОЛОГИЯ. – С. 22.
39. Абдукаримов Б. А. Ички савдо иқтисодиёти //Т.:«Фан ва технология», II. – 2014. – Т. 2008. – С. 224.
40. Шарипов Т. С., Абдукаримов Б. А. Умумий овқатланиш: ҳолати, муаммо ва ечимлар. Монография //Тошкент: Иқтисодиёт. – 2011.
41. Абдукаримов Б. А. ва бошқ. Савдо иқтисодиёти муаммолари. Ўқув қўлланма //Т.: Иқтисод-молия. – 2016. – Т. 504.
42. Sharipov T. S., Uroкова M. G. Sustainable Directions of Employment Relations in the Service Service in Uzbekistan //JournalNX. – С. 503-506.
43. Saidahmedovich S. T. THE CONCEPT OF MANAGEMENT IN ENTERPRISE MANAGEMENT AND ITS SPECIFICITY Kilichova Orzigul Zafar kizi Student Samarkand Institute of Economics and Service.
44. <https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&cluster=8879244538802359659&btnI=1&hl=ru>
45. Mirzayeva S. N. Prospects for the Development of Small Business and Entrepreneurship in the Digital Economy //American Journal of Economics and Business Management. – Т. 5. – С. 3.
46. Махмудов Л. У. Тадбиркорлик соҳасида электрон тижоратнинг туган ўрни //Иновацион технологиялар. – 2020. – №. 2 (38). – С. 77-82.
47. Ubaydullooglu M. L. Improving the Innovation Management System in E-Commerce //EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 257-262.
48. Makhmudov L. E-commerce taxation procedure: international and national standards //Результаты научных исследований в условиях пандемии (COVID-19). – 2020. – Т. 1. – №. 03. – С. 60-75.
49. Abdugarimov M. F., Kritskov L. V. Boundary control problem for the one-dimensional Klein-Gordon-Fock equation with a variable coefficient. The case of control by displacement at one endpoint with the other endpoint being fixed //Differential equations. – 2013. – Т. 49. – С. 731-743.
50. Kritskov L. V., Abdugarimov M. F. Boundary control of the displacement at one end with the other end free for a process described by the telegraph equation with a variable coefficient //Doklady Mathematics. – Springer US, 2013. – Т. 87. – С. 351-353.

51. Abdurkarimov M. F. On optimal boundary control of displacements in the process of forced vibrations on both ends of a string //Dokl. Akad. Nauk Resp. Tadjikistan. – 2013. – Т. 56. – №. 8. – С. 612-618.
52. Абдукаримов Б. А. ва бошқалар. Корхона иқтисодиёти (дарслик) //Т.: Фан. – 2005.
53. Абдукаримов Ф. Б. А. САВДО ХИЗМАТЛАРИНИНГ ИҚТИСОДИЁТ РИВОЖЛАНИШИДАГИ АҲАМИЯТИ //Журнал Инновации в Экономике. – 2021. – Т. 4. – №. 11.
54. Абдукаримов Б. А. ва бошқ. Савдо иқтисодиёти муаммолари. Ўқув қўлланма //Т.: Иқтисод-молия. – 2016. – Т. 504.
55. Abdurkarimov M. F. Optimal boundary control of forced vibrations by the displacement at one end of the string with the other end fixed //Differential Equations. – 2014. – Т. 50. – С. 677-688.
56. Abdurkarimov F. B. RESEARCH AND SYSTEMATIZATION OF TRADE SERVICES SERVES TO IMPROVE THE COUNTRY'S ECONOMY IN THE CORONAVIRUS PANDEMY PERIOD //Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities. – 2021. – Т. 1. – №. 1.1 Economical sciences.
57. Abdurkarimov F. B. THE ROLE OF TRADING SERVICES IN THE DEVELOPMENT OF THE COUNTRY'S ECONOMY //Economics and Innovative Technologies. – 2021. – Т. 2021. – №. 6. – С. 1.
58. Abdurkarimov M. F. On a Boundary Control Problem for Forced String Os-cillations. – 2012.
59. Абдукаримов Ф. Б. Савдода бозор механизмини такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш йўллари (Самарқанд вилояти мисолида) //Иқтисодиёт фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация. Самарқанд: СамИСИ. – 2011. – Т. 156.
60. Pulatov M. INTELLECTUAL PROPERTY PARAMETERS OF FINANCIAL REPORTING. – 2016.
61. Pulatov, M. (2016). INTELLECTUAL PROPERTY PARAMETERS OF FINANCIAL REPORTING.
62. Махмудов Л. У. Тадбиркорлик соҳасида электрон тижоратнинг туган ўрни //Инновацион технологиялар. – 2020. – №. 2 (38). – С. 77-82.
63. Ubaydullooglu M. L. Improving the Innovation Management System in E-Commerce //EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 257-262.
64. Makhmudov L. E-commerce taxation procedure: international and national standards //Результаты научных исследований в условиях пандемии (COVID-19). – 2020. – Т. 1. – №. 03. – С. 60-75.
65. Kuziboyeva O., Naydarov J. FELINE RHINOTRACHEITIS IN THE POPULATION DISEASE SPREAD //Eurasian Journal of Medical and Natural Sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 12. – С. 284-286.
66. Negmatova K. et al. Effective Composite Chemical Reagents Based on Organic and Inorganic Ingredients for Drilling Fluids Used in the Process of Drilling Oil Wells //Advanced Materials Research. – 2012. – Т. 413. – С. 544-547.
67. Qizi B. D. F. Analysis of the Influence of the Investment Environmental Attractiveness on the Socio-Economic Development of Regions (On the Example Of Navoi Region) //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 131-141